

BİLGE KUTAD ANLATIYOR

MAYGAK ANA

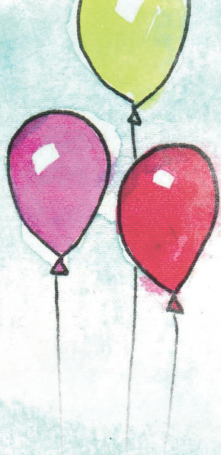
BİR DAĞ KEÇİSİNİN MACERALARI

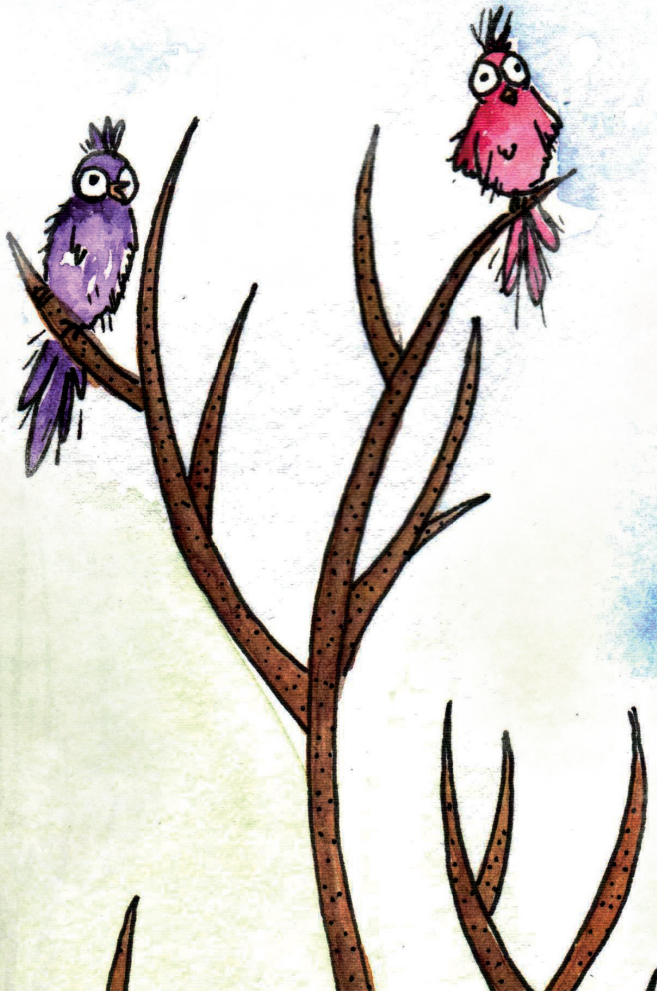
PEDAGOG GÜLŞEN ÜNÜVAR

Resimleyen: Kübra Ceylan

Bilge Kutad Masalları'ndaki isimleri, Kutadgu Bilig ve Dîvânu Lugâti't-Türk eserlerinde bize aktaran Yusuf Has Hacib'e ve Kaşgarlı Mahmud'a minnet ve şükranlarımızla...

MASALDAN EVVEL

Dokuz budaklı kayın ağacının dokuz dalına, dokuz yıldız tünedi. Fısıldadı yapraklar ve bir masal çıkageldi. “Merhaba! Benim adım Bilge Kutad.” dedi. Altın değerinde öğütler ekledi her cümlesine. Yardımseverlik, onur bir de güven koymuştu nakışlı heybesine. Bütün çocukların kapısını tek tek çaldı. Çünkü onlara diyecek sözleri vardı. Heybenin içinden bir dağ keçisi çıktı. Adı Maygak Ana idi, kılıçtan boynuzlarına sevgi taktı. Bir gün büyükçe bir kuş dikildi karşısına. Kötülük ve öfke yerleşmişti bakışına. Ama Maygak Ana çok yardımseverdi. Bakalım uçurumun kenarında kime, nasıl el verdi?

Heybenin içindeki diğer kahramanlar mı? Onlar da merhaba diyecekler sana. Ama sonraki masallarda...

Okuyan her güzel yürek kut bulsun. Annelerin en cesuruna, annem Emine ÜNÜVAR’a armağan olsun.

MAYGAK ANA

Anaların anası bir dağ keçisiydi yamaçlarda dolaşan.
Kılıç gibi boynuzlarıyla, kayalıklarda korkusuzca savaştan.

Sadece yavrularına değil, tüm hayvanlara analık ederdi.
Yanlışın daima karşısında durur, haksızı yere sererdi.

Maygak Ana, yepyeni bir günde gözlerini yavaşça araladı. Mevsim, kıştan daha yeni dönmüştü bahara. Havalarda yeni yeni ısınıyordu ve doğa hızla uyanıyordu. Kılıç boynuzlu Maygak Ana, sabah erkenden kalkıp yola düştü. Asil yürüyüşüyle tek tek adımladı **yalçın** kayalıkları. Taştan taşta atlarken **öyle çevik, öyle cesur** görünüyordu ki henüz uykusundan uyananlar hayranlıkla izledi onu. Dağın **doruk** noktasına çıkıp **engin** ovaları seyre daldı. Yemyeşil otlakların üzerinde uçan kuşlar gördü:

Yalçın: Dik.

Doruk: Dağ, ağaç gibi yüksek şeylerin tepesi, en yüksek yeri.

Engin: Ucu bucağı görünmeyecek kadar geniş.

“Demek onlar da erken-
den kalkıp avlanmaya çık-
mışlar.” dedi kendi kendine.

Hava biraz serindi. Ama Maygak Ana hiç üşümüyordu. Gür tüyleri ve kalın derisiyle soğuğa dayanıklı bir dağ keçisiydi o. Bu tüyler, kırçilli kahverengiye çalardı. Toprak rengi de denirdi bu tona. Arka ayaklarının üzeri daha koyu kahverengiydi. Burnundan kafasına kadar uzanan sakarı ona ayrı bir görkem katardı. Boynunda ise genişçe halkası vardı. Tüylerinin en koyu hâlimden oluşuyordu bu halka. Kolye gibi, madalyon gibi ya da Tanrı'nın taktığı cesaret nişanesi gibi bir motifti sanki...

Yamacın ta aşağılarında akan şelalenin yolunu tuttu. Geçtiği bölgelerde öyle çok hayvanla karşılaşmadı. Maygak Ana erkenden kalkardı çünkü. Erkenden giderdi otlamaya. **En sessiz ve sakin hâlini severdi dağların.**

Sakar: Bazı hayvanların özellikle atların alınlarında bulunan beyaz leke.

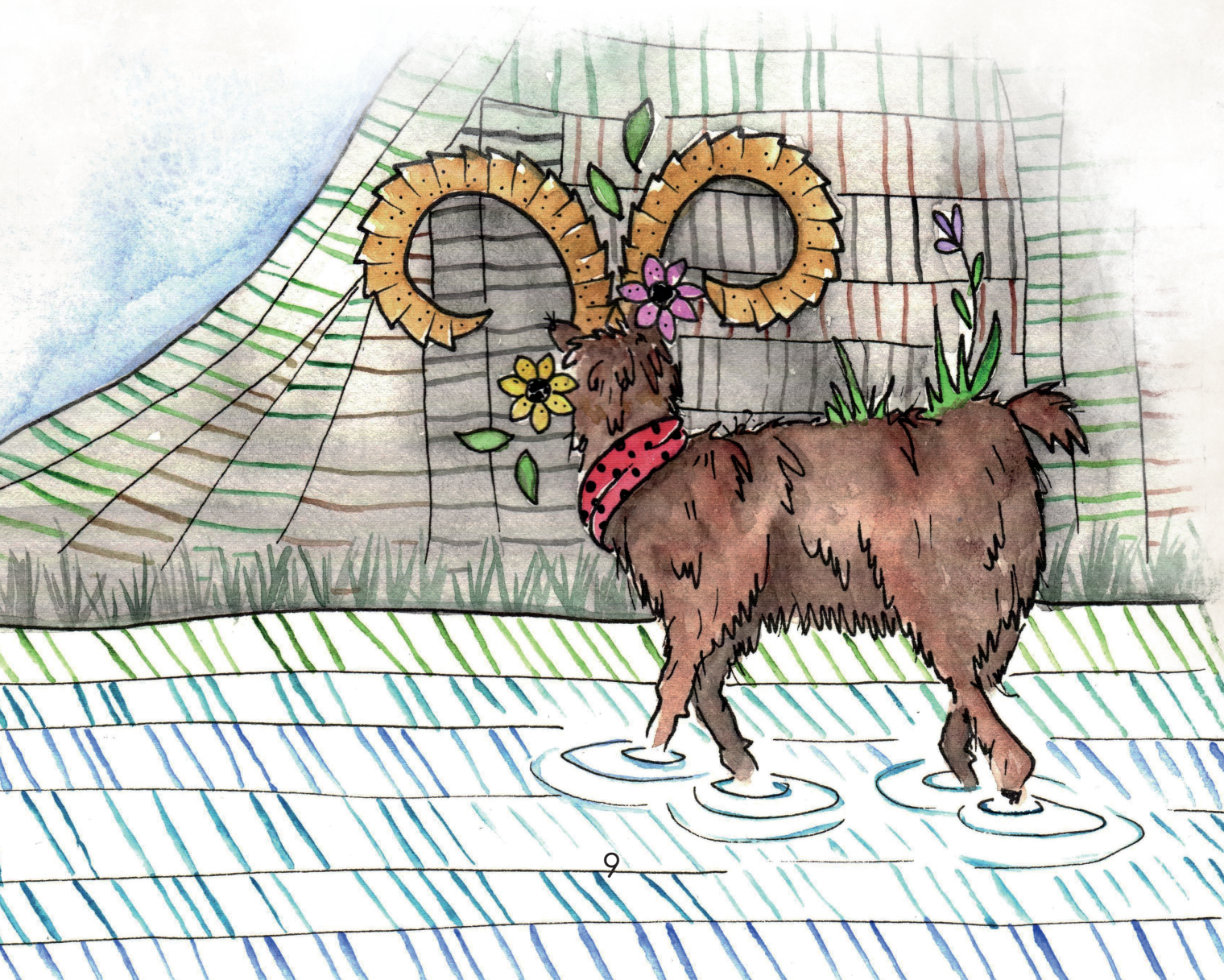
Görkem: Göz alıcı ve gösterişli olma durumu.

Nişane: İz, belirti.

Şelalenin altına gelip gürültülü akan suyun sesini dinledi biraz. **Ona huzur veriyordu bu şırıltı.** Akan suyla birlikte o da ilerledi. Şelalenin ucundaki nehir; uzun, ince bir yol gibi gittikçe gidiyordu.

“**Nereden gelip nereye gidersin ey nehir?**” diye seslendi içinden.

Dağda, ovada ve ormanda yaşayan tüm canlıların can damarıydı nehir. Su olmazsa hayvanlar da olmazdı! Orman da olmazdı! Nehir, ulu Pamir Dağı'nın özüydü. **Nehir, candı! Nehir, kandı!**

Cesareti dillere destandı ama alçaktı şefkatli gönlü.
Tüm dağlara iyiliği aşılamaya adanmıştı onurlu ömrü.

Tırnaklarını geçirince yosun tutmuş yalçın kayalara,
Tüm bozkır titrer, boz dumanlar inerdi ovalara.

Şelaleden uzaklaşıp suyun biraz daha sakinleştiği bir noktada durdu. Berrak suya yansıyan yüzünü fark etti sonra. **Boynuzları ne kadar da iri görünmüştü gözüne!** Tamı tamına on sekiz çizgi vardı üzerlerinde. Boynuzlarındaki bu çizgiler, onun yaşını **temsil ediyordu**. Şöyle bir iç çekti:

“Demek on sekiz yaşıma girdim bu yıl. Ne de çabuk geçiyor zaman...”

Sonra tüylerine kaydı bakışları. Kendini yenilemiş, pek bir gürleşmişti. Gözleri, tıpkı suyun dibindeki çakıl taşları gibi parlıyordu. Derken bir ses çalındı kulağına. **İrkildi, kendine geldi!** Ne diye böyle dalıp gitmişti ki sudaki aksine? Hiç yapmazdı hâlbuki. Daima dikkatli, daima tetikte...

Bozkır: Kurakçıl otsu bitkilerden oluşan sıcak ve ılıman iklimlerdeki ağaçsız doğal alan.

Boz: Kül rengi, gri.

Temsil etmek: Sembolü olmak.

Keskin gözleriyle etrafı dikkatlice taradı. Nehrin kıyısını kontrol etti. Uzayıp giden ovaya hızlıca göz gezdirdi. Az önceki çıtırtıdan eser yoktu. Daha da dikkatli dinledi. Hafifçe esen rüzgâr dışında hiçbir ses işitmedi. Bu kadar aşşğılara inmesi, düzlüklerde gezmesi **çok tehlikeliydi**.

“Bir an evvel suyumı içip dağlara geri dönmeliyim.” dedi.

Berrak suya eğdi başını. Kana kana içti. Su oldukça serindi. Tam da Maygak Ana'nın sevdiği gibi... Boğazından aşşğı inen tatlı suyun keyfini çıkardı. Bunu bir şans olarak gördü ve **minnet duydu**:

“Teşekkürler Tanrım!”

Minnet duymak:
Birin iyiliğine karşı kendini ona karşı borçlu saymak.

